

BIJ DE PLECHTIGE OPENING VAN HET PROVINCIAAL MUSEUM VOOR MODERNE KUNST IN OOSTENDE

De opening van het Provinciaal Museum voor Moderne Kunst te Oostende, op 19 december 1986 werd een onvergetelijk evenement. Er waren meer dan duizenddriehonderd personen te zamen gekomen, om de plechtige opening te vieren en om de permanente collectie en vier tentoonstellingen in het nieuw museum te bewonderen. Tot 1 maart 1987 kan men er de grootste retrospectieve Constant Permeke gaan bekijken. Minder omvangrijk, doch even interessant zijn de exposities, die een overzicht geven van het oeuvre van de jonggestorven keramist Patrick Van Hoeydonck en van de architect Gaston Eysselinck, die het SEO-gebouw ontworpen heeft, dat tot het P.M.M.K. omgebouwd werd. Ook loopt er de tentoonstelling 'Grafiek voor het P.M.M.K.', een schenking van vijftig mappen met grafisch werk, uitgevoerd door kunstenaars waarvan zich werk bevindt in de collectie van het museum. In de vroege namiddag van vrijdag 19 december werden vier publicaties aan de pers voorgesteld: de boeken over Constant Permeke door *Willy Van den Bussche*, over Patrick Van Hoeydonck door *Paul Van Hoeydonck*, over Gaston Eysselinck door *Marc Dubois* en het Permeke-nummer van het tijdschrift 'Vlaanderen', samengesteld door *Marcel Obiak*. Daarna kreeg het museum het vererend bezoek van Prinses Paola.

Voor de gastprekers van deze plechtigheid, die 's avonds aan bod kwamen, was het een gelegenheid om hun beleid respectievelijk binnen de Vlaamse Gemeenschap door de Kabinetschef van Gemeenschapsminister Patrick Dewael, als binnen de Provincie West-Vlaanderen door de heren Olivier Vanneste, Gouverneur, Charles Boghemans, Gedeputeerde voor Cultuur en Willy Van den Bussche, Conservator, toe te lichten op het gebied van de beeldende kunst in casu betreffende de werking van het P.M.M.K.

De Heer *Olivier Vanneste*, Gouverneur van West-Vlaanderen opende de toespraken. Hij bracht woorden van dank aan de verantwoordelijke per-

sonen en instanties die het jarenoude plan om een Westvlaams museum voor moderne kunst te realiseren zijn blijven koesteren en die het uiteindelijk ook hebben helpen realiseren. Wijlen gedeputeerde en toenmalige voorzitter van het Christelijk Vlaams Kunstenaarsverbond Jozef Storme, was ooit de vader van dit museumproject. De Gouverneur merkte verder op dat men in de zachte sector van het cultureel werk over een harde kern moet beschikken om de besluitvorming door te drukken. Gelukkig was deze ook bij de Provincie West-Vlaanderen jarenlang voorhanden geweest. Op het eerste gezicht lijkt het Provinciaal Museum voor Moderne Kunst op de lijst van de patrimoniale investeringen een buitenbeentje, een instituut waar een aparte taal wordt gesproken, een huis voor bevoorrechte kunstliefhebbers.

Ten dele is het museum dit ook. Maar het is méér. Het is een onmisbare schakel in de keten van de permanente vorming die de drijfveer is van ons cultureel beleid.

De heer *Charles Boghemans*, Gedeputeerde voor Cultuur stelde bij deze opening drie essentiële vragen.

De eerste vraag had betrekking op het gebouw, vroeger een groot warenhuis, vandaag — voor wie de peripetieën van de aanpassing niet of slechts van op afstand heeft meegemaakt, — bijna als vanzelfsprekend een museum.

De tweede vraag cirkelde rond het tijdstip waarop het nieuw museum de deuren opent: 19 december 1986, een paar weken slechts voor er een nieuw jaar begint, maar dat ons weer een stap dichter brengt bij de 21e eeuw.

De derde vraag, en als U het mij vraagt de moeilijkste om te beantwoorden: waar zal dit museum voor moeten dienen?

Met andere woorden: wat zullen wij ermee doen?

Verder is de heer Charles Boghemans er van overtuigd dat wie echter de bevolking grondig wil vertrouwd maken met het dossier van de hedendaagse beeldende kunst in ons land, met inachtneming van een zo groot mogelijk aantal objectieve normen, kan, als overheid, bezwaarlijk zonder museum. Tot slot bracht Conservator *Willy Van den Bussche* zijn visie naar voor weerspiegeld in de werking van het P.M.M.K. De toespraak luidde als volgt:

„Het nieuwe Provinciaal Museum voor Moderne Kunst dat eindelijk na meer dan twintig jaar een definitief onderdak heeft gevonden, betekent een mijlpaal in de geschiedenis van de Moderne Kunst in België, die kracht wordt bijgezet door de veelheid en belangrijkheid van de diverse manifestaties bij deze opening. Centraal staat naast de eigen collectie de *grote retrospectieve Permeke* die met de publikatie van de *Kunstmonografie* het hoogtepunt vormt van de herdenking van de honderdste geboortedag van de kunstenaar dit jaar. Aan de hand van meer dan 300 kunstwerken, schilderijen, tekeningen en beeldhouwwerken afkomstig uit eigen bezit, binnen- en buitenlandse musea en tal van particuliere verzamelingen wordt een beeld geschetst van deze Vlaamse expressionist. Met deze tentoonstelling wordt opnieuw het bewijs geleverd van de kwaliteit en de intensiteit van zijn oeuvre. Daarnaast wordt eveneens een *hommage-tentoonstelling 'Gaston Eysse- linck'* voormalig architect van dit gebouw en de opening van de afdeling voor Toegepaste Kunst met werk van Patrick Van Hoeydonck gebracht.

Het grote overwicht van de Permeke retrospectieve en de tweede fase die nog niet is uitgevoerd brachten met zich mee dat binnen de eigen collectie een selectie zowel kwantitatief als inhoudelijk diende te gebeuren zodat men slechts een fractie van de rijke verzameling te zien krijgt. Een summierere vertegenwoordiging van de tijdgenoten van Permeke lag voor de hand terwijl vooral werd gestreefd belangrijke accenten van het 20ste-eeuws kunstgebeuren te leggen. Hierbij werd een intense representatie van de actuele kunst nagestreefd.

Het P.M.M.K. omvat een *verzameling* moderne kunst die in België werkelijk uniek is. Het P.M.M.K. is erin geslaagd na een twintigtal jaar een verzameling aan te leggen van meer dan 1.500 nummers, zowel schilderijen, beelden, objecten als een collectie grafiek, video en film.

Er wordt enkel nationale kunst aangekocht waardoor het mogelijk wordt een overzicht alsook een inzicht in de moderne kunstgeschiedenis van ons land te verkrijgen. In dit panoramisch overzicht kunnen we grosso modo drie delen onderscheiden: het historisch gedeelte met als belangrijkste gegeven het expressionisme, het semi-historische rond en na de Tweede Wereldoorlog, en de actuele kunst. Het opsommen van de topwerken van de P.M.M.K.-verzameling is overbodig aangezien dit enkele uitzonderingen niet te na gesproken, zou neerkomen op het geven van de namenlijst van de kunstenaars die toonaangevend zijn geweest voor de evolutie van de moderne kunst in België.

Dit overzicht is overigens uitvoerig behandeld in de tweedelige catalogus van het museum. In deze publikatie wordt niet enkel de kunstsituatie in ons land uitgediept, maar worden de Belgische feiten in een internationale context gesitueerd.

Naast het aanvullen van nog aanwezige leemtes binnen de verzameling, is het gevoerde aankoopbeleid vooral toekomstgericht.

Een zeer nauwe relatie tussen het museum en het actueel kunstgebeuren is namelijk niet alleen noodzakelijk, doch een eerste vereiste. Het P.M.M.K. heeft een *actieve rol* te vervullen, waarbij vooral rekening dient te worden gehouden met de culturele context, in het bijzonder met andere instellingen zoals galerijen en kunstcentra, die eveneens over een bestendige informatie van de hedendaagse artistieke productie beschikken.

De *tentoonstellingen* die zullen worden gebracht, uit eigen bezit, uit diverse bronnen, overgenomen van andere instellingen en/of musea, zullen een belangrijke plaats innemen binnen de museumactiviteiten. Het gevoerde tentoonstellingsbeleid zal zowel nationaal als internationaal gericht zijn.

Een voortdurende confrontatie met wat in het buitenland gebeurt, is namelijk van uitzonderlijk groot belang. Dergelijke vergelijking is ondermeer de beste maatstaf voor het leren kennen en waarderen van de eigen artistieke productie die zowel internationaal als nationaal nog steeds ondergewaardeerd wordt. De uitstraling van onze kunst buiten de eigen grenzen is dan ook een must! In dit verband wil ik toch verwijzen naar de zo befaamde Brusselse Muntschouwburg die — nu zij n.a.v. de verbouwingswerken een unieke mogelijkheid had — de blik richtte over de grenzen heen en opdrachten gaf aan buitenlandse kunstenaars. Waarom voor een nationale opera geen nationale kunstenaars erbij betrekken?

Moderne Kunst vereist ook van het publiek geestelijke nieuwsgierigheid en beweeglijkheid. Een museumbezoek moet zowel een aansporing zijn voor verder contact, als het resultaat van een nieuwe interesse.

De *educatieve begeleiding* in het P.M.M.K. zal hierbij een stimulans zijn. Uniek is wel de tot standkoming van het Kindermuseum waar aan aangepaste kunstinitiatie zal worden gedaan. Het Kindermuseumboek draagt bij om alles op eenvoudige wijze en in een kindvriendelijke taal aanschouwelijk en verstaanbaar te maken.

Het P.M.M.K. heeft evenwel ook nog een *wetenschappelijke functie*, met name de conservering en bestudering van de collectie. Alhoewel het didactisch aspect primordiaal kan worden gesteld, sluit dit niet uit dat ook wetenschappelijke functies impliciet aan het publiek en de kunstenaar ten goede kunnen komen.

Een Museum voor Moderne Kunst is uiteindelijk een voortdurende bron van intellectuele stimulans en ontspanning, een bron van communicatie met nieuwe kunstvormen, een mogelijkheid om de eigen tijd op een totaal andere wijze te ervaren.

De realisatie van het P.M.M.K. te Oostende houdt de reële belofte in deze omvangrijke opdracht te verwezenlijken. Een uniek museum in België, waar en de kunstenaar en het publiek, de leek en de wetenschappelijke gevormde ten volle aan hun trekken kunnen komen.”

M. Obiak en
W. Vens